

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Näyttötutkinnon perusteet

**RAKENNUSALAN TYÖMAAPÄÄLLIKÖN
ERIKOISAMMATTITUTKINTO
2010**

MÄÄRÄYS 43/011/2010

Määräykset ja ohjeet 2010:8

Näyttötutkinnon perusteet

**RAKENNUSALAN TYÖMAAPÄÄLLIKÖN
ERIKOISAMMATTITUTKINTO
2010**

MÄÄRÄYS 43/011/2010

© Opetushallitus

Määräykset ja ohjeet 2010:8

ISBN 978-952-13-4512-8 (nid.)

ISBN 978-952-13-4513-5 (pdf)

ISSN-L 1798-887X

ISSN 1798-887X (painettu)

ISSN 1798-8888 (verkkajulkaisu)

Taitto: Pirjo Hilkku

www.oph.fi

www.oph.fi/nayttotutkinnot

Edita Prima Oy, Helsinki 2010

22.6.2010

43 /011/2010

Voimassaoloaika: 1.8.2010 alkaen toistaiseksi

Säännökset, joihin toimivalta määräyksen antamiseen perustuu:

L 631/98, 13 § 2 mom

Kumooa Opetushallituksen määräyksen
29.1.1999 nro 1/011/99

Muuttaa Opetushallituksen määräystä

-

RAKENNUSALAN TYÖMAAPÄÄLLIKÖN ERIKOISAMMATTITUTKINNON PERUSTEET

Opetushallitus on päättänyt Rakennusalan työmaapäällikön erikoisammattitutkinnon perusteista, joita on noudatettava 1.8.2010 lukien toistaiseksi. Ennen tämän määräyksen voimaantuloa aloitetut tutkintosuoritukset voidaan saattaa loppuun Rakennusalan työmaapäällikön erikoisammattitutkinnon perusteiden 29.1.1999 nro 1/011/99 mukaisesti 31.7.2012 mennessä.

Tutkintotoimikunta ja tutkinnon järjestäjä eivät voi jättää noudattamatta tutkinnon perusteita tai poiketa niistä.

Järjestettäessä näyttötutkintoon valmistavaa koulutusta koulutuksen järjestäjä päättää koulutuksen sisällöstä ja järjestämisestä tutkinnon perusteiden mukaisesti. Koulutukseen osallistuvalla tulee osana koulutusta järjestää mahdollisuus suorittaa näyttötutkinto.

Pääjohtaja

Timo Lankinen

Yli-insinööri

Arto Pekkala

LIITE

Rakennusalan työmaapäällikön erikoisammattitutkinto 2010

SISÄLTÖ

1	NÄYTTÖTUTKINNOT	7
1.1	Näyttötutkintojen järjestäminen	7
1.2	Näyttötutkinnon suorittaminen	7
1.3	Näyttötutkinnon perusteet	7
1.4	Henkilökohtaistaminen näyttötutkinnossa	8
1.5	Ammattitaidon arviointi näyttötutkinnossa	8
1.6	Todistukset	9
1.7	Näyttötutkintoon valmistava koulutus.....	9
2	RAKENNUSALAN TYÖMAAPÄÄLLIKÖN ERIKOISAMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN	10
2.1	Rakennusalan työmaapäällikön erikoisammattitutkinnossa osoitettu osaaminen	10
2.2	Rakennusalan työmaapäällikön erikoisammattitutkinnon rakenne, osat ja tutkinnon muodostuminen	10
3	RAKENNUSALAN TYÖMAAPÄÄLLIKÖN ERIKOISAMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET	11
3.1	Työmaan johtaminen	11
	Ammattitaitovaatimukset	11
	Arvioinnin kohteet ja kriteerit	11
	Ammattitaidon osoittamistavat	11
3.2	Työmaan laadunvarmistus	12
	Ammattitaitovaatimukset	12
	Arvioinnin kohteet ja kriteerit	12
	Ammattitaidon osoittamistavat	13
3.3	Työmaan aikataulusuunnittelu ja -valvonta	13
	Ammattitaitovaatimukset	13
	Arvioinnin kohteet ja kriteerit	13
	Ammattitaidon osoittamistavat	14
3.4	Tehtäväsuunnittelu	14
	Ammattitaitovaatimukset	14
	Arvioinnin kohteet ja kriteerit	14
	Ammattitaidon osoittamistavat	15
3.5	Hankintasopimusten laatiminen	16
	Ammattitaitovaatimukset	16
	Arvioinnin kohteet ja kriteerit	16
	Ammattitaidon osoittamistavat	17

3.6 Kustannussuunnittelu	18
Ammattitaitovaatimukset	18
Arvioinnin kohteet ja kriteerit	18
Ammattitaidon osoittamistavat	20
3.7 Työturvallisuus ja ympäristönsuojelu	21
Ammattitaitovaatimukset	21
Arvioinnin kohteet ja kriteerit	21
Ammattitaidon osoittamistavat	21
3.8 Sopimustekniikan hallinta	22
Ammattitaitovaatimukset	22
Arvioinnin kohteet ja kriteerit	22
Ammattitaidon osoittamistavat	22
3.9 Neuvotteluissa toimiminen	23
Ammattitaitovaatimukset	23
Arvioinnin kohteet ja kriteerit	23
Ammattitaidon osoittamistavat	23

1 NÄYTTÖTUTKINNOT

1.1 Näyttötutkintojen järjestäminen

Opetushallituksen asettamat, työnantajien, työntekijöiden, opettajien ja tarvittaessa itsenäisten ammatinharjoittajien edustajista koostuvat tutkintotoimikunnat vastaavat näyttötutkintojen järjestämisestä ja valvonnasta sekä antavat tutkintotodistukset. Tutkintotoimikunnat tekevät sopimuksen näyttötutkintojen järjestämisestä koulutuksen järjestäjien ja tarvittaessa muiden yhteisöjen ja säätiöiden kanssa. Näyttötutkintoja ei saa järjestää ilman voimassa olevaa, tutkintotoimikunnan kanssa solmittua järjestämissopimusta.

1.2 Näyttötutkinnon suorittaminen

Näyttötutkinto suoritetaan osoittamalla hyväksytysti tutkinnon perusteissa vaadittu osaaminen tutkintotilaisuuksissa käytännön työssä ja toiminnassa. Jokainen tutkinnon osa on arvioitava erikseen. Arvioinnin tekevät työnantajien, työntekijöiden ja opetusalan edustajat yhdessä. Aloilla, joilla itsenäinen ammatinharjoittaminen on tyypillistä, myös tämä taho otetaan huomioon arvioijien valinnassa. Lopullisen päätöksen arvioinnista tekee tutkintotoimikunta. Tutkintotodistus voidaan antaa, kun kaikki tutkinnon suorittamiseksi määrätty tutkinnon osat on suoritettu hyväksytysti.

1.3 Näyttötutkinnon perusteet

Tutkinnon perusteissa määritellään tutkintoon kuuluvat osat ja mahdollisesti niistä muodostuvat osaamisalat, tutkinnon muodostuminen, kussakin tutkinnon osassa vaadittava ammattitaito, arvioinnin perusteet (arvioinnin kohteet ja kriteerit) ja ammattitaidon osoittamistavat.

Tutkinnon osa muodostaa ammatin osa-alueen, joka voidaan erottaa luonnollisesta työprosessista itsenäiseksi arvioitavaksi kokonaisuudeksi. Tutkinnon osissa määritellyissä ammattitaitovaatimuksissa keskitytään ammatin ydintoimintoihin, toimintaprosessien hallintaan ja kyseessä olevan alan ammattikäytäntöihin. Niihin sisältyvät myös työelämässä yleisesti tarvittavat taidot, esimerkiksi sosiaaliset valmiudet.

Arvioinnin kohteet ja kriteerit on johdettu ammattitaitovaatimuksista. Arvioinnin kohteilla ilmaistaan ne osaamisen alueet, joihin arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota. Kohteiden määrittäminen helpottaa myös ammattitaidon arviointia asianomaisesta työtoiminnasta. Arvioinnin tulee kattaa kaikki tutkinnon perusteissa määritellyt arvioinnin kohteet. Arvioinnin kriteerit määrittelevät hyväksyttävän suorituksen laadullisen ja määrällisen tason.

Ammattitaidon osoittamistavat sisältävät tutkinnon suorittamiseen liittyviä tarkentavia ohjeita. Ammattitaito osoitetaan pääsääntöisesti todellisissa työtehtävissä ja toimissa. Ammattitaidon osoittamistavat voivat sisältää mm. ohjeita siitä, kuinka tutkintosuoritusta voidaan tarvittaessa täydentää, jotta kaikki ammattitaitovaatimukset tulevat kattavasti osoitetuiksi.

1.4 Henkilökohtaistaminen näyttötutkinrossa

Henkilökohtaistamisesta Opetushallitus on antanut erillisen määräyksen.

1.5 Ammattitaidon arviointi näyttötutkinrossa

Ammattitaidon arvioinnissa tulee perusteellisesti ja huolellisesti tarkastella sitä, miten tutkinnon suorittaja on osoittanut osaavansa sen, mitä tutkinnon perusteissa ko. tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksissa edellytetään. Arvioinnissa käytetään tutkinnon perusteissa määriteltyjä arviointikriteerejä. Arvioinnissa tulee käyttää monipuolisesti erilaisia ja ensisijaisesti laadullisia arviointimenetelmiä. Vain yhden menetelmän käytöllä ei välttämättä saada luotettavaa tulosta. Arvioinnissa otetaan huomioon ala- ja tutkintokohtaiset erityispiirteet tutkinnon perusteiden mukaisesti. Mikäli tutkinnon suorittajalla on luotettavia selvityksiä aikaisemmin osoitetusta osaamisesta, arvioijat arvioivat niiden vastaavuuden näyttötutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimukseen. Arvioijat ehdottavat dokumentin tutkintotoimikunnalle tunnustettavaksi osaksi näyttötutkinnon suoritusta. Lopullisen päätöksen aiemmin osoitetun ja luotettavasti selvitetyn osaamisen tunnustamisesta tekee tutkintotoimikunta.

Ammattitaidon arviointi on prosessi, jossa arviointiaineiston keräämisellä ja arvioinnin dokumentoinnilla on keskeinen merkitys. Työelämän sekä opettajien edustajat tekevät kolmikantaisesti huolellisen ja monipuolisen arvioinnin. Jokaisen tutkinnon suorittajan tulee selvästi saada tietoonsa arvioinnin perusteet. Tutkinnon suorittajalle on annettava mahdollisuus suoritustensa itsearviointiin. Näyttö-
tutkinnon järjestäjä laatii arvioinnin kohteena olevan tutkinnon osan suorittamisesta arviointipöytäkirjan, jonka arvioijat allekirjoittavat. Tutkinnon suorittajalle tämän jälkeen annettava palaute on osa hyvää arviointiprosessia. Lopullisen päätöksen arvioinnista tekee tutkintotoimikunta.

Arvioijat

Tutkinnon suorittajan ammattitaitoa arvioivilla henkilöillä tulee olla hyvä ammattitaito ko. näyttötutkinnon alalta. Tutkintotoimikunta ja näyttötutkinnon järjestäjä sopivat arvioijista näyttötutkintojen järjestämissopimuksessa.

Arvioinnin oikaisu

Tutkinnon suorittaja voi lainsäädännön mukaisen määräajan puitteissa pyytää arvioinnin oikaisua tutkintotoimikunnalta, jonka toimialaan ja -alueeseen kyseessä oleva tutkinto kuuluu. Kirjallinen oikaisuvaatimus osoitetaan tutkintotoimikunnalle. Tutkintotoimikunta voi arvioijia kuultuaan velvoittaa toimittamaan uuden arvioinnin. Arviointia koskevasta oikaisuvaatimuksesta annettuun tutkintotoimikunnan päätökseen ei voi hakea muutosta valittamalla.

1.6 Todistukset

Tutkintotodistuksen ja todistuksen tutkinnon osan tai osien suorittamisesta antaa tutkintotoimikunta. Todistuksen valmistavaan koulutukseen osallistumisesta antaa koulutuksen järjestäjä. Opetushallitus on antanut määräyksen todistuksiin merkittävistä tiedoista.

Näyttötutkinnon osan tai osien suorittamisesta annetaan todistus silloin, kun näyttötutkintoon osallistuva sitä pyytää. Tutkintotodistuksen ja myös todistuksen tutkinnon osan tai osien suorittamisesta allekirjoittavat tutkintotoimikunnan edustaja ja näyttötutkinnon järjestäjän edustaja.

Opetushallituksen hyväksymään ammattikirjaan tehty merkintä näyttötutkinnon suorittamisesta on tutkintotodistukseen rinnastettava todistus näyttötutkinnon suorittamisesta. Näyttötutkinnon järjestäjä hankkii ja allekirjoittaa ammattikirjan. Ammattikirja on näyttötutkinnon suorittajalle maksullinen.

1.7 Näyttötutkintoon valmistava koulutus

Näyttötutkintoihin osallistumiselle ei voida asettaa koulutukseen osallistumista koskevia ennakkoehtoja. Pääsääntöisesti tutkinnot suoritetaan kuitenkin valmistavan koulutuksen yhteydessä. Koulutuksen järjestäjä päättää näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen sisällöstä ja järjestämisestä tutkinnon perusteiden mukaisesti. Koulutus ja tutkintotilaisuudet on jäsennettävä tutkinnon osien mukaisesti. Näyttötutkintoon valmistavaan koulutukseen osallistuvalla tulee osana koulutusta järjestää mahdollisuus osallistua tutkintotilaisuuksiin ja suorittaa näyttötutkinto.

2 RAKENNUSALAN TYÖMAAPÄÄLLIKÖN ERIKOISAMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN

2.1 Rakennusalan työmaapäällikön erikoisammattitutkinnossa osoitettu osaaminen

Tutkinnon tarkoituksena on osoittaa käytännön pätevyys hoitaa työmaapäällikön tehtäviä talonrakennus-, infra- tai korjausrakennustyömaalla. Tutkinto on tarkoitettu henkilöille, joilla on rakennusalan tekniikan, insinöörin tai diplomi-insinöörin tutkinto ja kokemusta rakennustyömaan työnjohtotehtävistä tai niihin rinnastettava muuten hankittu osaaminen.

Tutkinnon suorittaja toimii rakennustyömaalla vaativissa esimiestehtävissä ja johtaa työn toteutusta. Tavanomaisissa kohteissa tutkinnon suorittaja on samalla kohteen vastaava työnjohtaja. Tutkinnon suorittaja vastaa työmaan läpiviennistä asetettujen aikataulu- ja kustannustavoitteiden sekä laatuvaatimusten mukaisesti. Lisäksi hän luo edellytykset työn turvalliselle toteutukselle, huolehtii erilaisten hankinta- ja työsopimusten valmistelusta ja toteutuksesta tavoitteiden edellyttämällä tavalla.

Rakennusalan työmaapäällikön erikoisammattitutkinnon suorittaneella on laaja-alaiset ja edistyneet rakennusalan tiedot ja taidot, jotka osoittavat asioiden hallintaa, kykyä soveltaa ja kykyä luoviin ratkaisuihin ennakoimattomien ongelmien ratkaisemiseksi. Tutkinnon suorittanut kykenee johtamaan monimutkaisia rakennusalan hankkeita ja kykenee päätöksentekoon ennakoimattomissa toimintaympäristöissä. Hän kykenee arvioimaan yksittäisten henkilöiden ja työryhmien toimintaa sekä kartuttamaan omaa rakennusalan osaamistaan. Tutkinnon suorittanut osaa viestiä hyvin suullisesti ja kirjallisesti rakennustyömaalla sekä huolehtii viranomaisyhteyksistä ja yhteistoiminnasta hankkeen eri sidosryhmien kanssa.

2.2 Rakennusalan työmaapäällikön erikoisammattitutkinnon rakenne, osat ja tutkinnon muodostuminen

Rakennusalan työmaapäällikön erikoisammattitutkinto muodostuu yhdeksästä tutkinnon osasta. Koko tutkinnon suorittaminen edellyttää kaikkien tutkinnon osien suorittamista.

Tutkinnon osat ovat

- 3.1 Työmaan johtaminen
- 3.2 Työmaan laadunvarmistus
- 3.3 Työmaan aikataulusuunnittelu ja -valvonta
- 3.4 Tehtäväsuunnittelu
- 3.5 Hankintasopimusten laatiminen
- 3.6 Kustannussuunnittelu
- 3.7 Työturvallisuus ja ympäristönsuojelu
- 3.8 Sopimustekniikan hallinta
- 3.9 Neuvotteluissa toimiminen.

3 RAKENNUSALAN TYÖMAAPÄÄLLIKÖN ERIKOISAMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET

3.1 Työmaan johtaminen

Ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja tiedostaa henkilökohtaiset esimiestaitojen kehittämistarpeensa.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Esimiestaitojen kehittämistarpeiden tiedostaminen</i>	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• laatii syvällisen toimenpidesuunnitelman oman johtamiskäyttämisenä kehittämiseksi• omaksuu jatkuvan kehittymisen osaksi omaa johtamiskäyttämistään.
Ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja osaa muunnella johtamistaan.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Johtaminen</i>	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• toimii laaja-alaisesti rakennustyömaan esimiestehtävissä• muuttaa johtamistyyliään eri tilanteisiin sopivaksi• tekee konkreettisia ja toteutumiskelpoisia toimenpiteitä• soveltaa itselleen uusia johtamistapoja käytäntöön.

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja laatii toimenpidesuunnitelman oman johtamiskäyttämisenä kehittämiseksi tehdyn esimiestaitojen arvioinnin pohjalta sekä laatii raportin suunnitelman toteuttamisesta ja toimintansa vaikutuksista esimiestehtävissä.

3.2 Työmaan laadunvarmistus

Ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja osaa laatia työmaaohjauksen apuvälineenä toimivan laatusuunnitelman koko hankkeelle ja yksittäiselle työvaiheelle.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Laatusuunnitelman laatiminen</i>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • on merkinnyt kaikki vaatimusten mukaiset tiedot suunnitelmaan • laatii järkevän ja konkreettisen riskikartoituksen • hyödyntää kattavasti riskien torjuntatoimenpiteitä laatusuunnitelman muissa kohdissa • osaa suunnitella projektikohtaiset, käytännönläheiset ja yksiselitteiset laadunvarmistustoimenpiteet.
Ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja osaa toimeenpanna laadunvarmistustoimenpiteet ja valvoa laatusuunnitelman toteuttamista koko hankkeen sekä yksittäisen työvaiheen osalta.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Laadunvarmistustoimenpiteiden toimeenpano</i>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii laatusuunnitelman mukaisesti • välittää käytännönläheiset ja yksiselitteiset laatuvaatimukset työn toteuttajille.
<i>Tehtävän aloituspalaverin (työn toteutukseen liittyvä palaveri, johon työn suorittajat osallistuvat) ja laadunmittauksen toteuttaminen</i>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa kirjoittaa selkeät laatuvaatimukset • valmistelee tehtävän aloituspalaverin perusteellisesti • laatii oikeasisältöisen aloituspalaveripöytäkirjan ja huolehtii, että ratkaisut ovat sopivia • laatii konkreettisen laadunmittaus suunnitelman • valvoo suunnitelmien ja käytännön toiminnan vastaavuutta.

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja laatii työmaaohjauksen apuvälineenä toimivan laatusuunnitelman ja valvoo sen toteuttamista. Laatusuunnitelman ja käytännön toiminnan vastaavuus todetaan työmaanäytön ja työmaalle laadittavien muiden tarkemman tason suunnitelmien avulla (kuten tehtäväsuunnitelmat, aliurakkasopimukset). Mikäli työmaan ajoitukseen ei sovi uuden laatusuunnitelman tekeminen, voidaan vaihtoehtoisesti käsitellä yksittäisen työvaiheen laadunvarmistusta ja -mittausta.

3.3 Työmaan aikataulusuunnittelu ja -valvonta

Ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja osaa laatia työmaan aikataulun	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Aikataulun laatiminen</i>	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• valitsee kohteeseen sopivan aikataulumuodon• laatii työmaan ohjaukseen sopivan ja ulkoasultaan vaatimusten mukaisen aikataulun• huomioi sopimustekniset rajoitukset aikataulun laadinnassa• varautuu aikataulussaan häiriöihin (aloitusvälit, häiriöpäivät, varatyökohteet)• suunnittelee työryhmien tai koneyksiköiden käytön• ottaa suunnitelmassa huomioon tekniset sidonnaisuudet ja viiveet (esim. betonin kuivumisajat).
Ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja osaa valvoa aikataulun toteutusta.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Toteutuksen valvonta</i>	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• huolehtii, että aikataulu huomioidaan hankintojen ajoituksessa• huolehtii, että tehdyt sopimukset vastaavat aikataulun vaatimuksia

	<ul style="list-style-type: none"> • luo edellytykset töiden oikea-aikaiseen aloitukseen • valitsee aikataulumuodosta riippuen tarkoituksenmukaisen valvontamenetelmän • varmistaa ohjauseddytykset sekä valvoo aikataulun toteutumista • tekee oikeat johtopäätökset, suunnittelee ja toteuttaa oikeat ohjaustoimenpiteet • huolehtii, että aikataulu on luovutettu alaisille ja varmistettu, että he tekevät omalle vastuualueelleen kuuluvat aikataulu-suunnitelmat ja -valvonnat.
--	--

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja laatii omaa työmaata koskevan aikataulun. Lisäksi työma näytön yhteydessä selvitetään, ovatko aikataulun toteuttamisen edellytykset olemassa.

3.4 Tehtäväsuunnittelu

Ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja osaa laatia yksittäistä työkokonaisuutta koskevan suunnitelman.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Suunnitelman laatiminen</i>	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • merkitsee kaikki vaatimusten mukaiset tiedot suunnitelmaan • laatii ko. työhön ja käyttötarkoitukseen sopivan suunnitelman • havaitsee ja suunnittelee työn toteutuksen kannalta oleelliset asiat • varmistaa suunnitelmalla, että tehtävälle asetetut aika- ja kustannustavoitteet sekä laatuvaatimukset ja turvallisuus saavutetaan.

Ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja osaa viikkosuunnittelun perusteet.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Viikkosuunnitelman laatiminen</i>	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • sovittaa yhteen resurssit, tavoitteet ja erilliset viikkosuunnitelmat.
Tutkinnon suorittaja osaa toimeenpanna ja valvoa tehtäväsuunnitelmaa.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Tehtäväsuunnitelman toimeenpano ja valvonta</i>	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • ottaa tehtäväsuunnitelman huomioon työhön liittyvissä sopimuksissa (esim. aliurakkasopimus, työsopimus) • pitää tehtävän aloituspalaverin tehtäväsuunnitelman pohjalta • huolehtii, että tehtävän aloitusedellytykset ovat kunnossa ja että tehtäväsuunnitelman tavoitteiden sekä vaatimusten ohjaus toteutuu koko tehtävän keston ajan.

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja laatii työmaan yhdestä tehtävästä kokonaisvaltaisen suunnitelman, jota hyödynnetään tehtävän toteutuksen valmistelussa ja ohjauksessa tai aliurakkasopimuksen laadinnassa, sekä raportoi tehtäväsuunnitelman hyödyntämisestä ohjauksessa. Suunnitelman ja käytännön toiminnan vastaavuus todetaan työmaanäytön yhteydessä. Viikkosuunnittelun yhteensovittamisen ammattitaito osoitetaan työmaanäytön yhteydessä.

3.5 Hankintasopimusten laatiminen

Ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja osaa laatia materiaalitoimitus- ja aliurakkasopimuksia.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Sopimusten laatiminen</i>	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• laatii yksiselitteisiä materiaalitoimitus- ja aliurakkasopimuksia• ottaa huomioon työmaan ohjauksen kannalta oleelliset asiat tehtäväsuunnitelman pohjalta sekä yleisten sopimusehtojen mukaiset vaatimukset.

VAIHTOEHTO 1, aliurakkasopimus

Ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja osaa laatia aliurakkasopimuksen ja sitä täydentävät liitteet.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Aliurakkasopimuksen laatiminen</i>	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• huomioi ja suunnittelee sopimuksen teon kannalta oleelliset asiat• käsittelee asiat käytännönläheisesti• siirtää tehtäväsuunnitelmassa ja sopimuksen valmistelussa esitetyt asiat sopimukseen• laatii kaikki tarvittavat asiakirjat liittojen yhteisesti hyväksymän aliurakkasopimusmallin mukaisesti (tehtäväsuunnitelma-pohjainen sopimuskäytäntö).

VAIHTOEHTO 2, työsopimus

Ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja osaa laatia omalla työryhmällä toteutettavan työn määräaikaisen työsopimuksen ja sitä täydentävät liitteet.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Työsopimuksen laatiminen</i>	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• huomioi ja määrittelee sopimuksen teon kannalta oleelliset asiat• merkitsee kaikki tarvittavat tiedot sopimukseen ja sitä täydentäviin liitteisiin• käyttää hyväkseen tehtäväsuunnitelmaa• käsittelee asiat konkreettisesti ja helposti ymmärrettävässä muodossa• siirtää tehtäväsuunnitelmassa ja sopimuksen valmistelussa esitetyt asiat sopimukseen.

Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaito osoitetaan laatimalla vaihtoehtoisesti joko aliurakka- tai työsopimus.

Vaihtoehto 1, aliurakkasopimus

Tutkinnon suorittaja määrittelee aliurakkana toteutettavan työn hankintasopimuksen keskeiset asiakohdat sekä laatii aliurakkasopimuksen ja sitä täydentävät liitteet.

Vaihtoehto 2, työsopimus

Tutkinnon suorittaja laatii omalla työryhmällä toteutettavan työn määräaikaisen työsopimuksen ja sitä täydentävät liitteet käyttäen hyväksi tehtäväsuunnitelmaa.

3.6 Kustannussuunnittelu

Ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja osaa seurata työmaan taloudellisen tilanteen kehittymistä ja osaa ennustaa työmaan taloudellisen tuloksen.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Työmaan taloudellisen tilanteen seuraaminen</i>	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">tuntee tarjouslaskennan perusteettunnistaa muutos- ja lisätöiden syntyminen ja laatii oikeaoppisesti muutos- ja lisätyötarjouksentuntee työmaan kustannusperusteet ja kustannustavoitteet sekä hallitsee kustannusohjauksen.

VAIHTOEHTO 1, menetelmävertailu

Ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja osaa laatia omaa työmaata koskevan menetelmävertailun tehtäväkokonaisuudelle.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Menetelmävertailu</i>	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">laatii kustannuslaskelmat kolmelle eri työvaiheelle menetelmävertailua vartenesittää kolmen työvaiheen vaihtoehtoisten toteutusmenetelmien kustannusvertailut kustannusarvion laadinnan mukaisessa laskentamuodossa taulukkonadokumentoi vertailun lopputulokset ja tekee niiden perusteella päätöksen toteutusmenetelmästä.

VAIHTOEHTO 2, muutos- ja lisäyötarjous

Ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja osaa laatia omaa työmaata koskevan muutos- ja lisäyötarjouksen selvityksineen.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Muutos- ja lisäyötarjouksen laatiminen</i>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none">• liittää mukaan kaikki keskeiset muutos- ja lisäyön laskennan aineistot:<ul style="list-style-type: none">– piirustukset ko. muutostyön osalta– työselitykset muutostyöhön liittyen– muut ko. asian kannalta keskeiset asiakirjat• laatii muutos- ja lisäyön tarjouksen kirjallisesti määräajassa muutovaatimukset täyttäen• laatii muutos- ja lisäyön tarjouksen sisällöltään yksiselitteisesti• laskee kaikki muutos- ja lisäyön tarjoukseen liittyvät osat määräin ja yksikköhintoihin perustuvana• käyttää laskelmissa kustannusten ryhmittelyä alalla sovellettavia litterointijärjestelmiä hyödyntäen• huomioi laskelmissa työhön liittyvät yleiskustannukset• huomioi tarjouksessa muutos- ja lisäyöhön liittyvät lisäaikavaateet• laatii lisäaikavaateet oikeassa suhteessa työn sisältöön ja muutoksen toteutusajankohtaan nähden.

VAIHTOEHTO 3, työvaiheiden kustannusseuranta

Ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja osaa seurata työvaiheen määriä ja kustannuksia sekä valmistella niiden taloudellisen loppuselvityksen.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Työvaiheiden kustannusseuranta</i>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none">• laatii kolmen työvaiheen kustannuslaskelmat ja analysoinnit• esittää kolmen työvaiheen määrät ja niitä vastaavat kustannukset kustannusarvion laadinnan mukaisessa laskentamuodossa taulukkona• seuraa työvaiheen toteutuneita määriä ja kustannusten kertymistä työn toteutuksen aikana säännöllisesti sekä esittää kustannusten tulokset taulukkomuodossa• laatii töistä toteutuman loppuanalyysin omien töiden osalta• valmistautuu töiden taloudelliseen loppuselvitykseen dokumentein, mikäli kyseessä ovat aliurakoitsijan työt.

Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaito osoitetaan laatimalla vaihtoehtoisesti menetelmävertailu, muutos- ja lisäyötarjoisuus tai seuraamalla työvaiheen kustannuksia.

Vaihtoehto 1, menetelmävertailu

Tutkinnon suorittaja laatii omaa työmaata koskevan menetelmävertailun tehtäväkokonaisuudelle (työkauppaa tai aliurakkaa varten) kolmelle keskeisimmälle työvaiheelle.

Vaihtoehto 2, muutos- ja lisäyötarjoisuus

Tutkinnon suorittaja laatii omaa työmaata koskevan muutos- ja lisäyötarjoisuuden sekä selvityksen siihen liittyvistä toteutuneista kustannuksista perusteluineen.

Vaihtoehto 3, työvaiheiden kustannusseuranta

Tutkinnon suorittaja seuraa kolmen työvaiheen määriä ja kustannuksia sekä valmistelee niiden taloudellisen loppuselvityksen.

3.7 Työturvallisuus ja ympäristönsuojelu

Ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja osaa laatia työmaasta turvallisuusanalyysin.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Turvallisuusanalyysin laatiminen</i>	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• tunnistaa työn toteutukseen liittyvät turvallisuusriskit ja niiden ennaltaehkäisyn• selvittää ja analysoi tapaturmaherkkyiden kannalta riskialttiit työvaiheet ja esittää konkreettiset toimenpiteet riskien hallitsemiseksi• ottaa huomioon rakennuttajan turvallisuusasiakirjassa esitetyt asiat.
Ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja osaa huomioida turvallisuusanalyysissä esitetyt asiat työmaan turvallisuutta koskevissa asiakirjoissa, erityisesti työmaan alue-, ympäristö- ja tehtäväsuunnitelmissa.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Työturvallisuus-, ympäristö-, tehtävä- ja aluesuunnitelmien laatiminen</i>	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• tuntee rakennustyömaan työturvallisuus- ja ympäristömääräysten keskeisen sisällön ja ottaa ne huomioon tuotannonsuunnittelussa• laatii aluesuunnitelman vaiheittain ja hyödyntää sitä turvallisuussuunnittelussa.

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja laatii työmaasta turvallisuusanalyysin. Turvallisuusanalyysissä esitetyt asiat on myös otettava huomioon työmaan turvallisuutta koskevissa asiakirjoissa, erityisesti työmaan alue-, ympäristö- ja tehtäväsuunnitelmissa. Suunnitelmien ja käytännön toiminnan vastaavuus todetaan työmaanäytön yhteydessä.

3.8 Sopimustekniikan hallinta

Ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja osaa soveltaa sopimusehtoja käytännön tilanteissa.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Sopimusehtojen soveltaminen</i>	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• tuntee sekä työlainsäädännön että oman alansa työehtosopimuksen sisällön• tuntee käytössä olevat työn teettämisen muodot ja määräykset• hallitsee ulkomaisen työvoiman käytön• tuntee rakennushankkeen sopimukseen liittyvät sopimusehdot.
Ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja osaa ratkaista mahdollisia ongelmatilanteita.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Ongelmatilanteiden ratkaisu</i>	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• löytää tilanteeseen sopivat sopimusmääräykset• perustelee tekemänsä ratkaisut• tekee tarpeelliset reklamaatiot• pyrkii ehkäisemään häiriöitä ennen niiden syntymistä.

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja ratkaisee työsuhteisiin ja sopimukseen liittyviä häiriötilanteita.

3.9 Neuvotteluissa toimiminen

Ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja osaa valmistautua työmaan toteutukseen liittyviin neuvotteluihin.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Neuvotteluun valmistautuminen</i>	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• suunnittelee oikeat kokoustavoitteet ja kokousstrategian• laatii tilanteeseen sopivan asialistan.
Ammattitaitovaatimukset	
Tutkinnon suorittaja osaa soveltaa kokousstrategian käytäntöön.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
<i>Neuvottelussa toimiminen</i>	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• soveltaa suunnittelemaansa kokousstrategiaa saavuttaakseen asettamansa kokoustavoitteet• dokumentoi neuvottelutilanteessa sovitut asiat yksiselitteisesti ja selkeästi muistioihin tai pöytäkirjoihin.

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja suunnittelee työmaan toteutukseen liittyvän kokouksen tavoitteet, strategian ja asialistan sekä laatii kokouksesta neuvottelumuistion. Tutkinnon suorittaja raportoi, millä keinoilla kokoustavoitteet saavutettiin.

Painettu
ISBN 978-952-13-4512-8
ISSN 1798-887X

Verkkojulkaisu
ISBN 978-952-13-4513-5
ISSN 1798-8888

Opetushallitus on hyväksynyt nämä näyttötutkinnon perusteet ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain nojalla.

Näyttötutkinnot ovat erityisesti aikuisväestöä varten suunniteltu ja kehitetty tutkinnon suorittamista.

Näyttötutkintojen suunnittelu ja toteuttaminen perustuvat opetusalan ja työelämän asiantuntijoiden tiiviiseen yhteistyöhön.

Opetushallitus
www.oph.fi
www.oph.fi/nayttotutkinnot
www.oph.fi/nayttotutkintojen_perusteet